

Måned rapport luftforurensninger

Mai 2015

Generelt god luftkvalitet i mai

Det ble registrert generelt lave konsentrasjoner av luftforurensning i mai. Dette kan forklares ved at måneden har vært preget av en del nedbør og relativt kaldt vær, samt noe vind, sammenlignet med tidligere år.

Gjennomsnittlige månedsverdier, både av svevestøv (PM_{10} og $PM_{2,5}$) og nitrogendioksid (NO_2) var generelt lavere i mai 2015 enn i samme måned de siste årene. Dette er illustrert i figur 1 som viser månedsmidler av $PM_{2,5}$ ved utvalgte målestasjoner i mai måned i årene 2011 til 2015.

Det ble ikke registrert noen overskridelser av forurensningsforskriftens grenseverdier i mai, se tabell A under.

Helseeffekter¹

Folkehelseinstituttet og Miljødirektoratet har satt luftkvalitetskriterier basert på helse. Disse er vesentlig strengere enn grenseverdiene i forskriften, og beskriver nivåer der det oppstår få eller ingen negative helseeffekter. Luftkvalitetskriteriene ble for det meste overholdt i mai. Det vil i praksis si at luftkvaliteten i mai var generelt god.

Tunnelrehabilitering på Smestad

Ti av Oslos tunneler skal rehabiliteres i løpet av de neste fem årene². Først ut er Smestadtunnelen, der arbeidet startet i begynnelsen av juni. Det er foreløpig usikkerhet knyttet til hvordan den reduserte kapasiteten på veinettet som følge av tunnelrehabiliteringen vil påvirke reisevaner og dermed luftkvaliteten.

Luftkvaliteten langs Ring 3 i Oslo vest overvåkes på målestasjonen på Smestad. I forbindelse med rehabiliteringen er det laget en midlertidig busstrasé. På grunn av plasseringen til busstraséen måtte målestasjonen flyttes noen meter nærmere veien, og den var derfor ute av drift en periode i mai før den kunne startes opp igjen på ny plassering. Figur 2 viser Smestad målestasjon etter flytting.

Ny handlingsplan for luftkvalitet

I 2014 utarbeidet Oslo kommune, Bærum kommune og Statens vegvesen *Tiltaksutredning for luftkvalitet i Oslo og Bærum 2015-2020*³. Dette er en faglig utredning som inneholder forslag til tiltak for å sikre god luftkvalitet i Oslo og Bærum innen 2020. Saken ble behandlet i bystyret 20. mai (Bystyresak 116/15). Noen av tiltakene som ble vedtatt er å be Statens vegvesen om å innføre lavere hastighet på hovedveinettet i Oslo, øke vask av gater i perioder med forventet mye svevestøv, videreføring av tilskuddsordning for utskifting av vedovner og landstrøm for utenlandsferger i Oslo havn. Bystyret vedtok også at det skal arbeides for å få på plass miljødifferensierte bompenger, dvs. at biler som forurenser mye betaler mer i bomringen enn mindre forurensende biler.

Som strakstiltak på de mest forurensede dagene vedtok bystyret at det skal innføres kjøreforbud for diesel personbiler og dieseldrevet varetransport⁴. Dette gjelder dersom det er høy luftforurensning over større områder av byen med varighet to dager eller mer.

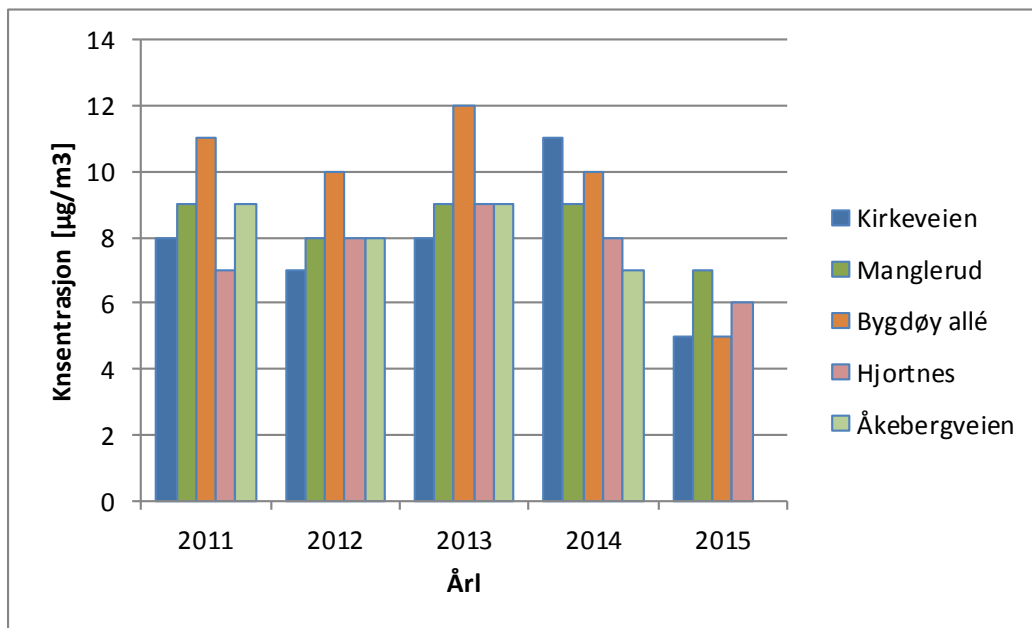
¹ Informasjon om helseeffekter er basert på Folkehelseinstituttets hjemmeside (www.fhi.no), de nasjonale varslingsklassene, samt Miljødirektoratet- og Folkehelseinstituttets luftkvalitetskriterier. Se også tabell 1 i vedlegget til månedsrapporten.

² <http://www.vegvesen.no/Vegprosjekter/tunneleroslo>

³ NILU OR 49/2014

⁴ Det er gjort unntak for bl.a. kjøretøy med den nyeste teknologien (Euro 6/VI), vareleveranser til Oslo, kjøretøy benyttet til utøvende næringsvirksomhet, HC-kjøretøy, og utrykningskjøretøy. Se bystyresak 116/15 for detaljer.

Figur 1. Månedsmidler av PM_{2,5} ved utvalgte målestasjoner i mai måned i årene 2011 til 2015.

Figur 1. Smestad målestasjon ved Ring 3. Foto: Statens vegvesen

Tabell A. Antall overskridelser* av grenseverdier i forurensningsforskriftens kap. 7. Faste 24-timersmidler for PM₁₀ og timemidler for NO₂.

	Målestasjon	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 hittil	Mai 2015
PM ₁₀	Kirkeveien	23	12	15	6	12	9	14	14	14	2	13	0
PM ₁₀	Alnabru	38	50	31	(10)	17	13	18	(15)	25	7	15	0
PM ₁₀	Manglerud****	46	22	14	21	15	6	10	11	25	13	16	0
PM ₁₀	Skøyen	23	9	19	4	3	27 [†]	10	1	6	1	1	0
PM ₁₀	Sofienbergp.	22	(16)	(8)	(1)	8	8	18	3	4	2	2	0
PM ₁₀	Bygdøy allé	(8)	35	28	13	7	24	19	12	32	3	8	0
PM ₁₀	Hjortnes				(13)	19	21	17	23	44	21	18	0
PM ₁₀	RV4 Aker**	33	9	11	9	(8)	5	7	6	10	4	4	0
PM ₁₀	Smestad** ¹		(2)	14	18	19	13	14	11	13	8	9	-
PM ₁₀	Åkebergveien						(6)	21	7	9	2	3	(0)
PM ₁₀	Breivoll***										(2)	6	(0)
NO ₂	Grønland	-	(6)	0	0	9	19	22	0	2	0	0	0
NO ₂	Kirkeveien	2	13	1	1	2	20	26	1	0	0	0	0
NO ₂	Alnabru	36	111	36	(9)	33	(33)	67	31	15	5	12	0
NO ₂	Manglerud****	0	7	14	1	44	217	18	(5)	20	0	2	0
NO ₂	Bygdøy allé				(3)	(32)	(39)	(50)	16	5	0	3	[0]
NO ₂	Hjortnes				(11)	56	140	94	25	17	0	23	0
NO ₂	RV4 Aker**	0	5	0	0	(1)	1	8	0	0	0	0	0
NO ₂	Smestad** ¹		(0)	2	0	0	4	9	0	0	1	0	-
NO ₂	Åkebergveien						(2)	10	0	0	0	0	0
NO ₂	Breivoll***										(0)	7	0

() Under 80 % datadekning. Kan ikke sammenlignes direkte med andre verdier.

- Ute av drift

* Totalt antall overskridelser for året. Grenseverdier: Døgnmiddel PM₁₀ på 50 µg/m³ skal ikke overskrides mer enn 35 døgn i året (f.o.m. 2005). Timemiddel NO₂ på 200 µg/m³ skal ikke overskrides mer enn 18 timer pr. år (f.o.m. 2010).

** Måler på helårsbasis f.o.m. 2014. I tidligere år har det kun blitt målt i vinterhalvåret ved disse stasjonene.

† Ni av overskridelsene skyldes anleggsarbeid ved siden av målestasjonen vår/sommer 2010.

***Opprettet juni 2014

**** Fra april 2014 pågår det anleggsarbeid i området. Dette kan påvirke målingene.

¹Smestad målestasjon ble flyttet i mai 2015 på grunn av midlertidig busstrasé.

Kilder: Statens vegvesen og Oslo kommune

Tabell B. Meteorologiske data fra Valle Hovin.

	Temperatur** (°C)			Vindhastighet (m/s)			Relativ fuktighet (%)			Stabilitet* (°C)		
	Snitt	Min	Maks	Snitt	Min	Maks	Snitt	Min	Maks	Snitt	Min	Maks
Mai 2011	11,1	-0,1	22,4	3,6	0,5	9,5	57,6	17,1	96,9	-0,2	-0,9	0,8
Mai 2012	12,1	-1,1	29,6	3,5	0,2	10,4	59,7	20,8	96,3	-0,2	-1,3	1,2
Mai 2013	12,7	0,3	26,7	3,8	0,3	8,8	66,1	16,2	94,5	-0,1	-0,8	0,8
Mai 2014	11,9	0,2	25,7	3,2	0,5	8,1	63,7	23,0	96,2	-0,3	-1,7	0,6
Mai 2015	9,1	0,4	17,6	3,5	0,3	7,8	69,0	25,3	96,3	-0,1	-1,8	1,3

*Stabilitet (ΔT) uttrykker temperaturforskjellen mellom 8 og 25 meters høyde. Positiv verdi = stabile luftmasser (inversjon, "lokk"), negativ verdi = ustabile luftmasser (gode blandingsforhold i luftmassene). () Under 80 % datadekning. Kan ikke sammenlignes direkte med andre verdier.

** Temperaturmålingene, spesielt ved høye temperaturer, blir forstyrret av tett vegetasjon rundt målestasjonen.

Datakilde: Oslo kommune ved Bymiljøetaten